

สถานการณ์และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางพาราไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

(The situation and influencing factors of Thai natural rubber exporting to People Republic of China Market)

ดร.สิติพร ประวัติรุ่งเรือง และ พศ.ดร.สมยศ อ瓦เกียรติ*

(Dr.Sittiporn Prawatrungruang and Asst.Prof.Somyos Avakiat)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนและเพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2555 โดยใช้สมการ回帰เชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 10 ปี ข้างหน้า โดยความต้องการที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากการอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยพบว่าอัตราการใช้ยางธรรมชาติของจีนซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้ยางรายใหญ่ที่สุดของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ และการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์และความต้องการยางล้อรถบันต์ในประเทศ จากรายงานขององค์กรศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ หรือ International Rubber Study Group; IRSG, www.rubberstudy.com, 2013) สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ ปริมาณการผลิตของยางล้อรถของประเทศไทย ราคาส่งออกยางแท่งของประเทศมาเลเซียปรับด้วยดัชนีผู้บริโภคของมาเลเซีย อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางแท่งของประเทศไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ ปริมาณการผลิตยางล้อรถ

* มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โทรศัพท์ 02-972-7200 sittiporn@northbkk.ac.th, somyos.av@northbkk.ac.th

ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางแผ่นรวมกันของประเทศไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ ราคาส่งออกยางแผ่นรวมกันของไทยปรับด้วยดัชนีราคากลุ่มบริโภคของไทย และราคาส่งออกยางแท่งของประเทศไทยแล้วเชี้ยบปรับด้วยดัชนีราคากลุ่มบริโภคของมาเลเซีย

คำสำคัญ: ยางพาราไทย, การส่งออก, ตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

Abstract

The aims of this research are to study of the situation Thai natural rubber exporting to People Republic of China market and to investigate the significant factors on natural rubber export of Thailand to People Republic of China market from 1993 to 2012 by using multiple regression analysis for these influence factors. The result of this study showed that the trend of global demand in natural rubber was continuously increasing for the next 10 years. The most increasing demand would come from Asia market; especially, People Republic of China and India. People Republic of China was a country which had the highest demand for using natural rubber in the world and also had an upward trend because of its economics situation expansion and its growth of automobiles industries and domestic tired industries (The report of International Rubber Study Group; IRSG, www.rubberstudy.com, 2013). For the factors affecting Thai natural rubber to People Republic of China (P.R. China) market were China tired production, the Malaysian exporting price of strict rubber adjusted by Malaysian consumer price index and exchange rate between Thai baht to Yuan. The factors affecting Thai strict rubber to P.R. China were China tired production and exchange rate between Thai baht to Yuan. Moreover, the factors affecting Thai rubber smoked sheets to P.R. China market were Thai rubber smoked sheets exporting price adjusted by Thai consumer price index and the Malaysian exporting price of strict rubber adjusted by Malaysian consumer price index.

Keywords: Thai natural rubber, Exporting, People Republic of China

1. บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีมูลค่าการส่งออกยางพาราตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2555 จะเห็นได้ว่า ยางพารามีมูลค่าการส่งออกอยู่ในอันดับที่ 5 โดยในปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่าการส่งออกยางพาราของไทยสูงถึง 270,153.82 ล้านบาท (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร (www2.ops3.moc.go.th), 2556) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยเป็นอันดับ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2555 โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นทุกปี จาก 827,369 ตันในปี พ.ศ. 2550 เป็น 1,630,322 ตันในปี พ.ศ. 2555 (สถิติยางไทย สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (www.rubberthai.com), 2556) สัดส่วนการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน ยางแผ่นรวมกันจะเป็นสัดส่วนมากที่สุด และยางแท่งจะมีสัดส่วนการส่งออกรองลงมา จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้สนใจที่จะศึกษา สถานการณ์การส่งออกยางพาราของไทยในตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน และปัจจัยอะไรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จะประกอบด้วย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลทุคัญมิแบบอนุกรมเวลา (Time series data) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2555 โดยเก็บรวบรวมจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อมูลทางสถิติที่หน่วยงานราชการต่างๆ ได้เก็บรวบรวมไว้ เช่น สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง รวมทั้งจากองค์การศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ (International Rubber Study Group: IRSG)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งการวิเคราะห์จะใช้เครื่องมือทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้สมการทดแทนเชิงช้อน (Multiple Regression Model) โดยการประมาณค่าด้วยวิธีการกำลังสองน้อยสุด (Ordinary Least Square Method) โดยแยกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกเป็น 3 สมการ ดังนี้
 - สมการการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

$$QE_{RB} = f(P_{RSS}, Q_{TR}, P_{SMR}, EXC, GDP, Q_{UR}) \quad \dots \quad (1)$$

โดย QE_{RB} = ปริมาณยางพาราทั้งหมดของไทยที่ส่งออกไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตัน)

P_{RSS} = ราคาน้ำยางพาราที่ปรับด้วยค่าผู้บริโภคของไทย (บาท/ตัน)

Q_{TR} = ปริมาณการผลิตยางรถยกต์ของประเทศไทย (พันเดือน)

P_{SMR} = ราคาน้ำยางพาราที่ปรับด้วยค่าผู้บริโภคของมาเลเซีย (คอลลาร์ริงกิต/ตัน)

EXC = อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน (บาท/หยวน)

GDP = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศไทยณรัฐประชานจีน (พันล้านหยวน)

QUR = ปริมาณการนำเข้ายางสังเคราะห์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตัน)

- สมการการส่งออกยังแท่งของประเทศไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

$$QE_{STR} = f(P_{STR}, Q_{TR}, P_{SMR}, EXC) \dots \dots \dots \quad (2)$$

โดย QE_{STR} = ปริมาณยางแห้งของไทยที่ส่งออกไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตัน)

P_{STR} = ราคางส่งออกยางแท่งของไทยปรับด้วยดัชนีราคาน้ำมันบริโภคของไทย (บาท/ตัน)

Q_{TB} = ปริมาณการผลิตยางล้อรถของประเทศไทยหารแล้วจะประชาชนจีน (พันตัน)

P_{SRM} = ราคางานต่อหน่วยของประเทศไทยแล้วซึ่งปรับด้วยดัชนีราค้าผู้บริโภคของมาเลเซีย
 (ดอลลาร์ริงกิต/ตัน)

EXC = อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน (บาท/หยวน)

- สมการการส่งออกยางแผ่นร่มควันของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

$$QE_{RSS} = f(P_{RSS}, POP_{CH}, Q_{STR}, P_{SMR}) \dots \dots \dots \quad (3)$$

โดย QE_{RSS} = ปริมาณยางแผ่นรวมของไทยที่ส่งออกไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (ตัน)

P_{RSS} = ราคางส่งออกยางแผ่นร์มควันของไทยปรับด้วยตัวชี้ราคาน้ำมันโลกของไทย (บาท/ตัน)

$\text{POP}_{\text{CH}} = \text{จำนวนประชากรของประเทศไทย} / \text{จำนวนประชากรจีน}$ (ล้านคน)

QSTR = ปริมาณการนำเข้ายางแท่งของประเทศไทย รัฐประชานเงินจากประเทศไทย (ตัน)

P_{SMR} = ราคางานต่อห้องของประเทศไทยมาเลเซียปรับด้วยค่าใช้จ่ายในการนำเข้าสู่ประเทศไทยของมาเลเซีย
(คอลลาร์ริงกิต/ตัน)

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ปรากฏผลการวิจัย แยกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

4.1 สถานการณ์และแนวโน้มยางพารา

ความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องในช่วง 10 ปี ข้างหน้า โดยรายงานขององค์กรศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ หรือ International Rubber Study Group (IRSG) ระบุว่า ความต้องการใช้อีกประมาณ 10 ปี จะเพิ่มขึ้นโดยคาดว่าความต้องการที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากการตลาดเอเชีย โดยเฉพาะจีนและอินเดีย โดยพบว่าอัตราการใช้ยางธรรมชาติของจีนซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้ยางรายใหญ่ที่สุดของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ และการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์และความต้องการยางล้อรถยนต์ในประเทศ

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกยางพาราไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการวิเคราะห์แยกตามสมการที่ได้กำหนดไว้ 3 สมการข้างต้น โดยมีผลการวิจัยเป็นดังนี้

- สมการการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

$$\ln QE_{RB} = 9.632 - 0.482 \ln P_{RSS} + 0.576 \ln P_{TR} + 0.872 \ln P_{SMR} + 2.199 \ln EXC - 0.165 \ln GDP - 0.286 \ln Q_{UR} \dots \dots \dots (4)$$

(4.263)** (-1.139) (2.536)* (2.603)* (2.473)* (-0.482) (-1.050)

R-squared = 0.941 Adjusted R-squared = 0.911
F-value = 31.680 Durbin-Watson = 2.491

หมายเหตุ: ค่าที่อยู่ในวงเล็บคือ ค่า t-value

* p ≤ 0.05

** p ≤ 0.01

จากการทดสอบข้อมูลค่าของการประมาณการความเหมาะสมของเส้นกราฟ (Curve estimation)

รูปแบบสมการที่เหมาะสมควรอยู่ในรูป Log Linear ผลที่ได้จากการประมาณค่าสมการข้างต้น แสดงให้เห็นว่า

การเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (QE_{RB}) สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการผลิตยางล้อรถของประเทศไทย加上ตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (Q_{TR})

เพิ่มขึ้น ราคาส่งออกยางแท่งของประเทศมาเลเซียปรับด้วยตัวคูณผู้บริโภคของมาเลเซีย (P_{SMR}) เพิ่มขึ้นและอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน (EXC) เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91.10 เมื่อพิจารณาค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.491 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 – 2.50 แสดงว่าไม่เกิด Autocorrelation ระหว่างตัวแปรอิสระตัวยกัน

● สมการการส่งออกยางแท่งของประเทศไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

$$\begin{aligned} \ln QE_{STR} &= -8.011 - 0.526 \ln P_{STR} + 0.583 \ln Q_{TR} + 0.001 \ln P_{SMR} + 6.256 \ln EXC \dots\dots\dots (5) \\ &\quad (-1.314) \quad (-0.315) \quad (3.944)^{**} \quad (0.001) \quad (0.494)^{**} \\ R-squared &= 0.974 & \text{Adjusted R-squared} &= 0.967 \\ F-value &= 141.685 & \text{Durbin-Watson} &= 2.053 \\ \text{หมายเหตุ:} & \quad \text{ค่าที่อยู่ในวงเล็บคือ} \quad \text{ค่า t-value} \\ & \quad ** p \leq 0.01 \end{aligned}$$

จากสมการแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกยางแท่งของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (QE_{STR}) สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของ ปริมาณการผลิตยางล้อรถของประเทศไทย加上ตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน (Q_{TR}) เพิ่มขึ้น และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน (EXC) เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อปริมาณการส่งออกยางแท่งของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 96.70 เมื่อพิจารณาค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.053 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในช่วงระหว่าง 1.50 – 2.50 แสดงว่าไม่เกิด Autocorrelation ในระหว่างตัวแปรอิสระตัวยกัน

● สมการการส่งออกยางแผ่นรวมกันของไทยไปยังตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน

$$\ln QE_{RSS} = 13.696 - 0.599 \ln P_{RSS} + 0.046 \ln POP_{CH} + 0.071 \ln Q_{STR} + 0.713 \ln P_{SMR} \dots \dots \dots (6)$$

F-value = 1.687 Durbin-Watson = 1.341
 หมายเหตุ: ค่าที่อยู่ในวงเล็บคือ ค่า t-value

จากค่า Durbin-Watson แสดงว่าเกิด Autocorrelation ในระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน จึงจำเป็นต้อง

แก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย ARIMA (p,d,q) โดยใช้ ARIMA (1,0,1) โดยจะได้ผลสมการใหม่ดังนี้

$$\ln QE_{RSS} = 15.3437 - 0.9463 \ln P_{RSS} + 0.0076 \ln POP_{CH} + 0.0895 \ln Q_{STR} + 1.0715 \ln P_{SMR} \dots (7)$$

(8.9471)** (-2.3465)* (0.6924) (1.3316)* (2.6123)

R-squared = 0.718 Adjusted R-squared = 0.692
 หมายเหตุ: ค่าที่อยู่ในวงเล็บคือ ค่า t-value

* p ≤ 0.05

* * p ≤ 0.01

จากสมการที่ปรับปรุงใหม่แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกยางแผ่นรرمค่อนข้าง

“ไปติดตามรัฐบาลประชาชนจีน (QE_{RSS}) สามารถซื้อขายได้ จากการเปลี่ยนแปลงของราคางานแผ่นดิน”

รวมค่าน้ำของไทยปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค (P_{RSS}) ลดลง ปริมาณการนำเข้ายางแท่งของประเทศไทยรัฐ

ประชาชนจีนจากประเทศไทย (Q_{STR}) เพิ่มขึ้น จะมีผลปริมาณการส่งออกยางแผ่นรวมของไทยไปต่อ

สาธารณรัฐประชาชนจีน เพิ่มขึ้น กิดเป็นร้อยละ 69.20

5. สรุปผลและอภิปรายผล

ความต้องการใช้ยางพาราของโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องในช่วง 10 ปีข้างหน้า โดยรายงานของ

องค์กรศึกษาเรื่องยางระหว่างประเทศ หรือ International Rubber Study Group (IRSG) ระบุว่า ความ

ต้องการใช้อีกประมาณ 10 ปี จะเพิ่มขึ้นโดยคาดว่าความต้องการที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากการตลาดเอเชีย

โดยเฉพาะจีนและอินเดีย โดยพบว่าอัตราการใช้ยางธรรมชาติของจีนซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้ยางรายใหญ่ที่สุดของ

โลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ และการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์และความต้องการยางล้อรถยนต์ในประเทศ และเมื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ปริมาณการผลิตของยางล้อรถของประเทศไทยสาธารณรัฐประชาชนจีน ราคาส่งออกยางแท่งของประเทศไทยมาเลเซียปรับด้วยดัชนีผู้บริโภคของมาเลเซีย อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทต่อเงินหยวน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสัญชาติ บริบูรณ์ (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังตลาดจีนและของพุทธสรรค สุทธิไชยเมธี และคณะ (2552) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวโน้มการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปตลาดจีน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางแท่งของประเทศไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ ปริมาณการผลิตยางล้อรถของประเทศไทยสาธารณรัฐประชาชนจีนและอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักศึกษา อัสนี (2553) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การส่งออกยางพาราของประเทศไทยสู่ตลาดประเทศไทย และมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสัญชาติ บริบูรณ์ (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังตลาดจีนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการส่งออกยางแผ่นรมควันของประเทศไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน คือ ราคас่งออกยางแผ่นรมควันของไทยปรับด้วยดัชนีราคางานบ้านของไทย และราคส่งออกยางแท่งของประเทศไทยมาเลเซียปรับด้วยดัชนีราคางานบ้านของมาเลเซีย

6. ข้อเสนอแนะ

ภาครัฐอาจจะต้องเข้าไปติดตามและแทรกแซงราคส่งออกยางพาราของไทยและอัตราแลกเปลี่ยนของเงินบาทต่อเงินหยวนเป็นบางครั้ง เพื่อมิให้ราคส่งออกยางพาราของไทยสูงเกินไปโดยเฉพาะต้องมิให้สูงกว่าราคส่งออกยางแท่งของมาเลเซีย และต้องควบคุมมิให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน (เงินบาทมีค่าแข็ง

เกินไป) ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอثرผลต่อการส่งออกยางพาราของไทยไปตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นอย่างมาก

7. เอกสารอ้างอิง

ณัฐกฤช ยังสัน (2553). การวิเคราะห์การส่งออกยางพาราของประเทศไทย สู่ตลาดประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พุทธสรรค ศุภชัยเมธี และคณะ (2552). แนวโน้มการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปตลาดจีน. วิทยาลักษณะ โอลีสยาม

ศักย์ชัย บริบูรณ์ (2550). ปัจจัยที่กำหนดการส่งออกยางพาราของประเทศไทยไปยังตลาดจีน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถิติยางไทย. สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2556), จาก www.rubberthai.com

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร, (2556), จาก www2.ops3.moc.go.th

International Rubber Study Group (2013), www.rubberstudy.com